

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/20/2017
Identifikačné číslo spisu: 8015200922
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200922.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H., nar. X. T. XXXX, trvale bytom I. J. XX, L. republika, zastúpený V4 Legal, s.r.o., so sídlom v Žiline, Tvrdého 4, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti O. Q. X. - Q., Y. XXXX/X, XXX XX U. O., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej zo dňa 8. augusta 2013, č.: 700-4160-29/2013-SL, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2017, č.k. 12Scud/2/2015 - 117, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. januára 2017, č.k. 12Scud/2/2015 - 117, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením z 18. januára 2017, č.k. 12Scud/2/2015 - 117 uložil žalovanej povinnosť doručiť žalobcovi H. Y. W., nar. X. T. XXXX, prostredníctvom pobočky Sociálnej poisťovne, Stará Ľubovňa rozhodnutie zo dňa 8. augusta 2013, č. 700-4160-29/2013-SL, do vlastných rúk v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Súčasne odložil vykonateľnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa zo dňa 8. augusta 2013, č. 700-4160-29/2013-SL.

2. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že krajský súd zistil, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 22.09.2015 v spojení s doplnením žaloby doručenej krajskému súdu 30.11.2015 sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému doručiť napadnuté rozhodnutie zo dňa 08.08.2013 č.: 700-4160-29/2013-SL, žalobcovi a odložiť vykonateľnosť predmetného rozhodnutia žalovanej postupom podľa § 250b ods. 2 O.s.p.. V žalobe žalobca tvrdil, že predmetné rozhodnutie vydané Sociálnou poisťovňou pobočka Stará Ľubovňa mu nebolo doručené podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení do vlastných rúk, pretože predmetné rozhodnutie prevzala iná osoba a nie žalobca ako vyplýva z podpisu na doručenke.

3. Krajský súd postupom v súlade s § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (S.s.p.) konštatoval, že správna žaloba v sociálnych veciach je upravená v tretej hlave S.s.p., a to konkrétne v ustanovení § 199 a nasledujúcich.

4. Krajský súd po preskúmaní žaloby a dôvodov, ktoré v nej uvádzal žalobca dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o postup a konanie podľa § 179 S.s.p. v spojení s ustanovením § 199 ods. 3 S.s.p., t.j. správny súd bude ďalej konať o žalobe ako o správnej žalobe opomenutého účastníka.

5. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 179 ods. 1, 2, 3 S.s.p. krajský súd uviedol, že ako vyplýva z administratívneho spisu rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa č. 700-4160-29/2013-SL bolo vydané dňa 08.08.2013, žalobca doručil správne mu súdu žalobu dňa 22.09.2015, z ktorých skutočností jednoznačne vyplýva, že od vydania napadnutého rozhodnutia neuplynuli viac ako tri roky. Preveriac z predloženého administratívneho spisu tvrdenie žalobcu, že mu predmetné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa, pod č. 700-4160-29/2013-SL zo dňa 08.08.2013 nebolo doručené do vlastných rúk v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., v súlade s ustanovením § 179 ods. 1 S.s.p., považoval za preukázané, že uvedené tvrdenie žalobcu je opodstatnené a preukázané kópiou doručanky.

6. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 212 ods. 1, 3 zákona o sociálnom poistení, § 173 ods. 1 citovaného zákona konštatoval, že z obsahu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa č. 700-4160-29/2013-SL zo dňa 08.08.2013 nesporne vyplýva, že žalobca bol v tomto konaní účastníkom konania, v ktorom prvostupňový správny orgán rozhodoval podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod citovaného zákona v tom zmysle, že H. Y. W. nevzniklo povinné poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa O. Q. X. - Q. od 01.10.2012 podľa slovenskej legislatívy. Prvostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom a teda žalobcovi mal rozhodnutie podľa § 212 ods. 3 citovaného zákona doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“.

7. Krajský súd konštatoval, že z kópie doručanky preukazujúcej doručenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu žalobcovi bezpochyby vyplýva, že na doručenke nie je vyznačená poznámka, že ide o písomnosť a zásielku doručovanú „do vlastných rúk“. Takisto nevyplýva z kópie doručanky ani tá skutočnosť, že rozhodnutie bolo prevzaté dňa 19.08.2013 osobou žalobcu, ale prevzala túto zásielku iná osoba, a to T. W.. Táto osoba nie je totožná s osobou žalobcu, čo vyplýva aj z podpisu a prevzatia, ako aj poznámky uvedenej pri podpise na uvedenej doručenke.

8. Krajský súd považujúc za preukázané, že žalobcovi ako účastníkovi konania nebolo doručené zákonným spôsobom ako to vyplýva z ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa č. 700-4160-29/2013-SL zo dňa 08.08.2013, a preto podľa § 179 ods. 1 S.s.p. uložil žalovanej povinnosť doručiť predmetné rozhodnutie žalobcovi do vlastných rúk tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Zároveň poukázal na § 179 ods. 4 S.s.p., v zmysle ktorého po právoplatnosti tohto uznesenia správny súd konanie zastaví.

9. Zároveň krajský súd rozhodol aj o odklade vykonateľnosti predmetného rozhodnutia v súlade s podaným návrhom žalobcu a odložil vykonateľnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa zo dňa 08.08.2013 č. 700-4160-29/2013-SL, čím zrušil pôvodne vydané uznesenie sp.zn. 12Scud/2/2015-35 zo dňa 23. novembra 2016. Aj keď odklad vykonateľnosti vyplýva z ustanovenia § 179 ods. 3 S.s.p., napravil súd týmto procesný postup vykonaný skôr.

II.

1. Vo včas podanej kasačnej sťažnosti z dôvodov uvedených v ust. § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ S.s.p. sa žalovaná nestotožnila s výkladom ust. § 179 ods. 1, 2, 3 S.s.p. v spojení s ust. § 212 ods. 1, 3 zákona o

sociálnom poistení a právnym posúdením vecí zo strany krajského súdu.

2. Vyjadrila názor, že z výkladu ust. § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení je zrejmé, že rozhodnutie o vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia sa neoznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk.

3. Uviedla, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa č. 700-4160-29/2013-SL zo dňa 08.08.2013 bolo doporučenou zásielkou doručované na adresu žalobcu, ktorá bola zaevidovaná v systéme sociálnej poisťovne, ako aj na adresu miesta podnikania zamestnávateľa, uvedené rozhodnutie sa považuje za doručené žalobcovi dňa 19.08.2013, napriek tomu, že predmetné rozhodnutie prevzala osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom.

4. Dala do pozornosti, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený, a tak iný spôsob doručovania ako zvolila sociálna poisťovňa, ani nebol možný a ani nebude možný. Uviedla že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravidla prostredníctvom pošty a to buď formou obyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk v súlade s poštovými podmienkami pošty (JUDr. Radomír Jakab, Justičná revue 2006, JR -2/2006, z 12.08.2006).

5. Poukázala na to, že žalobca v správnom konaní nenapadol rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu odvolaním v zákonnej lehote. Dôvodila, že vzhľadom na subsidiárny charakter správneho súdnictva vo vzťahu k správne konaniu v zmysle § 247 ods. 2 O.s.p. nie je preto žalobca, podľa jej názoru, osobou oprávnenou na podanie žaloby, pretože opravný prostriedok využil až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania. Namietala, že krajský súd mal posudzovať včasnosť žaloby, keď žalobca v danom prípade túto zákonnú lehotu nedodrжал.

III.

1. Žalobca vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej sa plne stotožnil s názorom krajského súdu, považujúc právny názor žalovanej prezentovaný v odvolaní za nesprávny. Navrhoval, aby kasačný súd potvrdil uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18.01.2017, č.k. 12Scud/2/2015.

IV.

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1, 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je potrebné ho zrušiť.

2. Podľa § 199 ods. 3 S.s.p. ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

3. Podľa § 179 ods. 1, 3, 7 S.s.p. ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len "opomenutý účastník"), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

Doručením uznesenia správneho súdu podľa odseku 1 orgánu verejnej správy sa zo zákona odkladajú účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia,

a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku, ak osobitný predpis upravujúci konanie pred orgánom verejnej správy jeho podanie proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu pripúšťa. V takom prípade je opomenutý účastník oprávnený na podanie riadneho opravného prostriedku v lehote a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a orgán verejnej správy je povinný o tomto riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.

Ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

4. Predmetom kasačného konania je posúdenie, či krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa žalobcovi v súlade so zákonom.

5. Kasačný súd vychádzajúc z citovanej právnej úpravy a skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu dospel k záveru, že pokiaľ krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa žalobcovi podľa § 179 ods. 1 S.s.p., nepostupoval v súlade so zákonom.

6. Zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v právnej norme § 179 S.s.p. upravuje postup súdu v prípade opomenutého účastníka. Za opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 S.s.p. považuje takého účastníka, ktorému rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať. Povinnosťou správneho súdu pri posudzovaní, či ide v preskúmvacej veci o opomenutého účastníka je vychádzať zo skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, ktorý si za tým účelom od neho vyžiada.

7. Skutkové okolnosti vyplývajúce z administratívneho spisu v danej veci preukazujú, že Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa rozhodnutím č. 700-4160-29/2013-SL zo dňa 08.08.2013 podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod citovaného zákona rozhodla tak, že H. Y. W. nevzniklo povinné poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa O. Q. X. - Q. od 01.10.2012 podľa slovenskej legislatívy. Uvedené rozhodnutie bolo doporučenou zásielkou doručované na adresu žalobcu, ktorá bola zaevidovaná v systéme sociálnej poisťovne, ako aj na adresu miesta podnikania zamestnávateľa. Uvedené rozhodnutie prevzala dňa 19.08.2013 T. W. osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom, čo vyplýva z kópie doručky. Z kópie doručky o doručovaní zásielky na adresu zamestnávateľa vyplýva, že zásielka bola prevzatá dňa 12.07.2013. Žalobca proti predmetnému rozhodnutiu sociálnej poisťovni podal na pošte dňa 19.09.2013 odvolanie. Sociálna poisťovňa - ústredie žalobcovi listom zo dňa 25.11.2013 č. 45478-3/2013-BA oznámila, že odvolanie podal oneskorene a predmetné prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.09.2013. Uvedený list prevzala dňa 05.12.2013 T. W.. Či žalobca podal žalobu proti uvedenému listu odvolacieho správneho orgánu zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, nevyplýva.

8. Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností je zrejmé, že Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa ako prvostupňový správny orgán ako aj Sociálna poisťovňa - ústredie ako odvolací správny orgán so žalobcom ako s účastníkom predmetného konania konali, a preto nemožno žalobcu považovať za opomenutého účastníka konania.

9. Kasačný súd síce súhlasí s konštatáciou krajského súdu, že Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa ako prvostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom a teda žalobcovi prvostupňový správny orgán mal rozhodnutie podľa § 212 ods. 3 citovaného zákona doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“, avšak vychádzajúc z konkrétnych skutkových okolností daného prípadu, viazaný žalobným návrhom, bolo jeho povinnosťou zistiť, či žalobca splnil zákonné podmienky opomenutého účastníka. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade skutkové zistenia potvrdzujú, že žalobca nesplnil zákonnú podmienku opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 S.s.p., keďže sa s ním v predmetnom správnom konaní konalo, nebolo možné jeho žalobnému návrhu vyhovieť.

10. Kasačný súd dáva do pozornosti žalobcu, že skutočnosť nezákonného doručenia prvostupňového správneho rozhodnutia by bolo možné posudzovať v preskúmvacom konaní súdu na základe žaloby, ktorú by žalobca podal proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovni - ústredie - list zo dňa 25.11.2013 č. 45478-3/2013-BA, ktorým bezpochyby odvolací správny orgán zasiahol do práv a oprávnených záujmov žalobcu, a preto napriek tomu, že nemá znaky rozhodnutia, je preskúmateľné súdom.

11. Pokiaľ žalobca v žalobe poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo 13/2011 zo dňa 20.09.2011, v danom prípade nie je možné postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru najvyššieho súdu, pretože v označenom konaní najvyšší súd konal a rozhodoval na základe iného skutkového základu a na základe žaloby podanej žalobcom proti rozhodnutiu - správy odvolacieho správneho orgánu. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že žalobca v žalobe navrhol, aby súd uložil žalovanému doručiť mu rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a po vykonanom dokazovaní a doručení prvostupňového rozhodnutia zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a vrátil vec žalovanému na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, eventuálne zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre

č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a zrušil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd zastavil konanie z dôvodu, že žalobca sa domáhal preskúmania správy žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, ktorá nemá charakter rozhodnutia podľa § 244 ods. 2 O.s.p. a § 247 ods. 1 O.s.p., a preto nemôže byť predmetom preskúmania súdom v správnom súdnictve. Skutkové zistenia vyplývajúce z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu potvrdzujú, že súdy oboch stupňov v tomto konaní konali a rozhodoval o žalobe žalobcu smerujúcej proti rozhodnutiu - správe, žalovaného ako odvolacieho správneho orgánu.

12. Kasačný súd nesúhlasil s argumentáciou žalovaného, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený a tak iný spôsob doručovania jako zvolila sociálna poisťovňa ani nebol možný a ani nebude možný, tvrdiac že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravidla prostredníctvom pošty, a to buď formou obvyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk, v súlade s poštovými podmienkami pošty. Pokiaľ zákonodarca v zákone o sociálnom poistení ustanovuje povinnosť doručiť písomnosť účastníkovi do vlastných rúk, správny orgán je zákonnou úpravou viazaný. Jeho povinnosťou je v prípade doručovania do zahraničia zistiť medzinárodnú právnu úpravu styku medzi Slovenskou republikou a štátom doručenia.

13. Z uvedených dôvodov najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 S.s.p.. V ďalšom konaní povinnosťou krajského súdu bude postupovať v intenciách názoru kasačného súdu, uvedeného vyššie, vec opätovne prejednať a viazaný žalobným petitom žaloby vo veci opätovne rozhodnúť. Súčasne rozhodne o náhrade trov konania vrátane o náhrade trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p..

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.